

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Česká Třebová, Habrmanova 1500
okres Ústí nad Orlicí**

Habrmanova 1500, 560 02 Česká Třebová

Identifikátor školy: 600 104 141

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 26. a 31. říjen 2001

Čj.	105 308/01-5126
Signatura	kj5cv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v České Třebové v Habrmanově ulici je úplná škola s 28 třídami v devíti ročnících (1. stupeň 17 tříd, 2. stupeň 11 tříd). Od 1. ledna 1992 je právním subjektem. Sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce ji navštěvuje celkem 709 žáků, z toho je 158 dojíždějících z okrajových částí České Třebové a z okolních osmi obcí. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Hlavní prostory školy tvoří dvě budovy, ve kterých jsou umístěny učebny. Nedostatkem těchto objektů je absence dostatečně prostorných šaten, žáci mají k dispozici pouze uzavíratelné výklenky ve zdi u každé třídy. Původní stavby jsou vzájemně propojené s přístavbami, ve kterých je umístěno potřebné zázemí - tělocvična, kotelna a školní jídelna. V areálu školy se nachází také hřiště a některá další sportoviště.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu vzdělávání na 1. stupni

Hodnocení průběhu vzdělávání bylo provedeno na základě hospitací v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky a vlastivědy.

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Probírané učivo obsahově i časově odpovídalo předloženým tematickým plánům, zpracovaným shodně pro paralelní třídy jednotlivých ročníků. Stanovené výukové cíle byly přiměřené a zohledňovaly aktuální stav žáků. Příprava vyučujících na hodiny byla vesměs pečlivá a svědomitá. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno plnění učebních osnov, vyjma českého jazyka ve 4. a 5. třídách. Podle chybějících zápisů není v těchto ročnících doložena výuka psaní jako součásti českého jazyka. Na 1. stupni je vykazováno pět integrovaných žáků. Specifická vzdělávací činnost s těmito žáky nebyla v průběhu inspekce zaznamenána. Individuální vzdělávací plány nebyly předloženy.

Většina učitelů sledovaných předmětů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na daném stupni školy, což se spolu se zkušenostmi mnohých z nich pozitivně odrazilo na kvalitě navštívených hodin. Dva vyučující mají odpovídající vzdělání pro 2. stupeň. Většina učeben je rozmístěna ve starší budově, dvě třídy se nacházejí v hlavním objektu společně s 2. stupněm. Jedna učebna je umístěna v prostorách gymnázia. Místnosti jsou převážně prostorné, dostatečně světlé. Jejich vybavení má standardní charakter. V několika třídách se objevila nevhodná kombinace velkých lavic a malých židlí, výška tohoto nábytku často neodpovídala velikosti žáků. V některých učebnách bylo v průběhu inspekce chladno. Teploměr se nacházel pouze v jedné ze tříd – při hospitaci v hodině ukazoval 16 °C. Žáci používají aktualizované učebnice a učební texty, většinou z nakladatelství Alter. Pracovní sešity mají k dispozici jen žáci 1. a 2. ročníku. Pomůcky pro výuku jsou soustředěny ve dvou kabinetech, dokupovány jsou podle požadavků učitelů dohodnutých na metodickém sdružení. Výpočetní technika není využívána, žáci se s ní seznamují až na druhém stupni. V hodinách byly používány nástěnné obrazy a mapy, glóbus, počítadla, číslice, karty s příklady, barevné geometrické tvary, hodiny ručičkové a digitální, encyklopedie, modely ovoce a stromů, radiomagnetofon. Prostředí tříd bylo esteticky vyzdobené pracemi žáků a obrázky k učivu.

Organizace většiny sledovaných hodin byla účelná, jejich struktura odpovídala věku žáků

a výukovým cílům. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, zohledňovaly individuální dispozice žáků. Nové informace byly předkládány v návaznosti na předcházející lekce, učivo bylo přiměřeně náročné. Učitelé střídali činnosti, k aktivizaci žáků zařazovali pestré formy a metody práce. V hodinách českého jazyka bylo zopakováno a procvičeno množství pravopisných jevů s uvědomělým odůvodňováním. Žáci si průběžně rozšiřovali slovní zásobu a rozvíjeli správnou výslovnost a vyjadřování. Vyučující žáky podněcovali zajímavými otázkami, využívali jejich znalostí z četby a z jiných předmětů. Zvláště v nižších ročnících byly hodiny prokládány říkankami, písničkami, soutěžemi a hádankami. Nechyběly ani pohybové-relaxační aktivity. Žáci jsou vedeni k pečlivosti při písemném projevu. V jedné z hodin se občasné organizační chyby projevíly nekázní žáků. Výuka matematiky se vyznačovala mnoha vzájemně propojenými činnostmi. Hodiny měly svižný spád, všichni žáci při nich našli uplatnění. Opakování a procvičování učiva často probíhalo formou hry a soutěže. Žáci vyřešili množství příkladů a slovních úloh, učitelé zařazovali úkoly zajímavé a praktické. Výklad se opíral o znalosti z minulých lekcí, vyučující kladli důraz na porozumění a osvojení učiva všemi žáky. Ve většině hodin byl využit názorný materiál či namnožené listy s příklady a řetězci. V závěru nechybělo shrnutí učiva. V hodinách prvouky a vlastivědy byl dostatek času věnován opakování a upevňování učiva. Učitelé žáky podněcovali k přemýšlení o dané problematice, využívali jejich zkušeností a zážitků. Výuku doplňovali názornými pomůckami, hodiny často zpestřovali různými zajímavostmi k učivu. Žáci projevovali aktivitu a zájem o předmět. Písemné zápisy v sešitech byly věcné, stručné a upravené.

Ve většině hodin byla zařazována motivace úvodní i průběžná. Vyučující aplikovali příklady z praxe, mezipředmětové vztahy a znalosti žáků z jiných oblastí. Častá byla motivace písničkou, hrou, soutěží a ukázkami z encyklopedií. Na výklad učiva vždy navazovalo ověřování jeho pochopení. Mnozí učitelé uplatňovali individuální přístup. Atmosféru hodin příznivě ovlivňovalo pozitivní hodnocení žáků.

Komunikace většiny učitelů se žáky se odvíjela na základě jejich přirozené autority a vzájemné důvěry. Vyučující rozvíjeli komunikativní dovednosti a vyjadřovací schopnosti žáků. V mnoha lekcích byl vytvářen prostor pro diskusi s uplatněním vlastního názoru žáků. Až na výjimky byla dodržována pravidla vzájemné komunikace a ohleduplného jednání. Většina pedagogů příznivě ovlivňovala psychosociální podmínky výuky. Množství příkazů, zákazů a časté napomínání žáků v jedné z hodin negativně působilo na mikroklima třídy.

Příprava vyučujících na výuku, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Plánování výuky je průměrné.

Celkově je výuka na 1. stupni hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk 4. – 9. ročník

Německý jazyk je vyučován v devíti skupinách žáků. Časová dotace předmětu tři hodiny týdně odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků respektuje učební osnovy školou vybraného vzdělávacího programu. Kontinuita výuky je zajištěna přípravou ročních plánů učiva a ucelenou řadou učebnic Heute haben wir Deutsch používanou pro všechny ročníky školy. Příprava pedagogů byla svědomitá ve všech sledovaných hodinách.

Ani jeden vyučující nesplňuje podmínky odborné způsobilosti pro výuku německého jazyka, pedagogicky způsobilí jsou všichni. Vyučovací proces probíhá v odborných učebnách, které odpovídají psychohygienickým požadavkům, jsou však nedostatečně vybaveny pomůckami a názornými materiály pro výuku. Škola disponuje počítačovou učebnou, která pro vyučování jazyků využívána není. Z didaktické techniky učitelé používají zejména magnetofon. Žáci

v hodinách pracují s učebnicemi a pracovními sešity, ale též s pomůckami vyrobenými samotnými učiteli.

Ve sledovaných hodinách zadávali vyučující jasné a srozumitelné pokyny, množství informací bylo přiměřené náročnosti učiva i věku žáků. Z vyučovacích metod byl nejčastěji používán rozhovor učitele s žáky a překlad. Formy práce podporující skupinové aktivity, vzájemnou komunikaci i vztah k praxi se objevily pouze v jedné z navštívených hodin. Samostatné aktivity žáků většinou navozovány nebyly. Při výuce nižších ročníků byly uplatněny názorné pomůcky a práce s poslechem. Do žádné z hodin učitelé nezařadili relaxační část. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

V průběhu výuky prověřovali vyučující výchozí znalosti a dovednosti žáků. Občas byly využity mezipředmětové vztahy, příklady z praxe ale chyběly. Ve dvou hodinách bylo zaznamenáno zkoušení a klasifikace žáků. Prověřována byla znalost slovní zásoby jednotlivě i ve větách. Vše probíhalo překladovou metodou, chybělo procvičování v praktických situacích a v rozhovorech vedených v cizím jazyce. Hodnocení výkonů bylo přiměřené a objektivní.

Dohodnutá pravidla jednání byla známá a respektovaná, vyučující zohledňovali názory žáků. Vzhledem k převaze komunikace učitel – žák byly málo rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. Verbální a neverbální komunikace pedagogů byla na dobré úrovni. Většina žáků projevovala k výuce kladný vztah.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající, podmínky výuky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou průměrné.

Celkově je výuka německého jazyka hodnocena jako průměrná.

Tělesná výchova 1. – 9. ročník

Ve škole se vyučuje celkem 56 hodin povinné tělesné výchovy týdně. Od 5. ročníku jsou hodiny dívek a chlapců vedeny odděleně. Tematické plány odpovídají dvouhodinové týdenní dotaci a jsou v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu školy. Výuka je zaměřena na průpravná, kondiční a koordinační cvičení, pohybové hry a gymnastiku, v letních měsících i na základní disciplíny lehké atletiky. Z míčových her se ve škole provozuje především košíková, volejbal, házená, malá kopaná a florbal. Jako nepovinný předmět se týdně vyučují tři hodiny sportovních her. Volitelný předmět se zaměřením na tělesnou výchovu není zařazen. Pro žáky s oslabením podpůrně pohybového systému je otevřeno jedno oddělení zdravotní tělesné výchovy (jedna vyučovací hodina za týden). Většina z celkového počtu vyučovacích hodin povinné tělesné výchovy je vyučována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro předmět. Jejich příprava na výuku byla velmi kvalitní. Při škole je zřízen školní sportovní klub, který především organizuje soutěže a přípravu žáků na reprezentaci školy. V rámci města škola aktivně spolupracuje při výběru talentů pro sportovní oddíly, umožňuje uvolňování žáků na sportovní soutěže, zajišťuje pomoc učitelů při pořádání akcí a poskytuje vlastní sportoviště. Pro žáky 2., 3. a 4. ročníku jsou pravidelně organizovány základní plavecké kurzy, pro žáky 8. ročníku lyžařské výcvikové zájezdy, které jsou zaměřeny na běžecké a sjezdové lyžování.

Škola má dvě tělocvičny, malá je využívána pro výuku gymnastiky (akrobacie) a na průpravná a posilovací cvičení. Prostor a vybavení velké tělocvičny umožňuje provozování sportovní gymnastiky a základních míčových her. Obě jsou udržované v čistotě, nářadí je přehledně uloženo a není poškozeno. Ke sportovnímu vybavení školy patří i areál, ve kterém je asfaltové hřiště na míčové hry, běžecká rovinka (3 dráhy) a sektor pro nácvič skoku dalekého s umělým povrchem, prostor pro hod míčkem, granátem a dobře udržovaná pilinová dráha pro běh na větší vzdálenosti. Kabinet tělesné výchovy je standardně vybaven,

je v něm dostatek míčů pro nácvik základních míčových her i náčiní pro atletiku.

Všechny sledované hodiny byly pro žáky zajímavé, efektivní a přínosné. Výuka byla zaměřená na pohybovou průpravu a sportovní gymnastiku, na nácvik míčové techniky a na základy sportovních her. Hodiny žákům umožňovaly dostatek aktivního pohybu. Většina z nich měla vysokou úroveň jak po stránce metodické a organizační, tak i z hlediska efektivního využití vyučovacího času. Učitelé respektovali fyzické předpoklady žáků a jejich motorické schopnosti.

Kladná motivace a hodnocení výkonů žáků podporovaly jejich aktivitu při výuce tělesné výchovy. V průběhu hospitovaných hodin nebyly zjištěny nedostatky ve vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky.

Žáci se zájmem reprezentují školu v rámci oblasti a okresu v kopané, hokejbalu, sportovní gymnastice, florbalu, běhu na lyžích, odbíjené, vybíjené a dalších sportech.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako vynikající. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Celkově má výuka tělesné výchovy vynikající úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání na 2. stupni

Český jazyk

Časová dotace čtyř hodiny týdně a rozčlenění výuky na jazykové vyučování, literaturu a slohový výcvik odpovídají schválenému učebnímu plánu. Učivo je zařazováno do jednotlivých ročníků v souladu s náplní učebních osnov vybraného vzdělávacího programu. Žákům 9. ročníku nabízí škola volitelný předmět praktika z českého jazyka. Příprava učitelů na výuku byla svědomitá.

Vyučování probíhá v kmenových třídách, které odpovídají psychohygienickým požadavkům, nebyly však v době inspekce vybaveny potřebnými pomůckami – např. nástěnnými obrazy a přehledy učiva českého jazyka. V hodinách žáci pracovali s platnými učebnicemi, učebními texty a s nakopírovanými materiály. Všechny vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilé k výuce předmětu.

Pokyny učitelek i výběr a množství učiva byly přiměřené možnostem a věku žáků. Metody a formy výuky byly zaměřené především na práci jednotlivců, skupinová činnost byla zařazena jen jedenkrát, a to formou práce ve dvojicích. Vyučující využívaly zejména techniku výkladu, prostor pro samostatné a aktivní učení byl vytvořen pouze v jedné ze sledovaných hodin. Výuku literatury zpestřovaly ukázky z knih probíraných autorů. Organizace vyučování neumožňovala žákům alternativní způsoby práce. Absence relaxační části a rozmanitějších metod a forem výuky způsobovaly sníženou pozornost a aktivitu žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

V některých hodinách byly využity mezipředmětové vztahy. Opakování a zkoušení navazovalo na probírané učivo. Hodnocení a klasifikace předvedených výkonů i písemných úkolů v sešitech byly přiměřené a objektivní. Pouze jedenkrát bylo v závěru provedeno krátké zhodnocení.

Dohodnutá pravidla jednání jsou známá. V jedné hodině žáci komunikovali s vyučující jen sporadicky, jejich zapojení se do výuky bylo minimální. V ostatních lekcích byli žáci aktivnější.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou průměrné. Celkově je výuka českého jazyka hodnocena jako průměrná.

Matematika

Týdenní časová dotace daného předmětu byla v souladu s učebním plánem školou vybraného vzdělávacího programu. Probírané kapitoly a jejich začlenění do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám. Porovnáním vypracovaných tematických plánů nebyla zjištěna obsahová duplicita učiva, jeho provázanost byla zřetelná. Ve sledovaných hodinách měly vyučující stanoveny jasné a přiměřené výukové cíle. Příprava všech učitelek na vyučování byla kvalitní, pečlivá. Výuku matematiky doplňuje v 7. – 9. ročníku volitelný předmět rýsování. Informace o žácích se specifickými poruchami učení poskytuje vyučujícím výchovná poradkyně. Zdravotně postižený žák má pro předmět vypracován individuální vzdělávací plán, je mu věnována individuální péče.

Všechny čtyři učitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku matematiky. Vyučování se uskutečňuje v prostorných, světlých kmenových učebnách, které jsou funkčně zařízeny. Estetickou úroveň některých z nich narušují otlučené zdi a poničený starší nábytek. Učební prostředí takových místností není pro žáky podnětné. Ve všech hodinách žáci pracovali s novými učebnicemi. Spíše výjimečně byly používány učební pomůcky – magnetická číselná osa, množiny sobě rovných zlomků pro magnetickou tabuli, souprava pro geometrické modelování. Didaktická a výpočetní technika nebyly využity vůbec.

Struktura hodin a množství předávaných informací odpovídaly věku a možnostem žáků. Výuka byla vedena frontálním způsobem, střídala se společná práce se samostatnou, která byla někdy různě diferencovaná. Některé hodiny byly zpestřeny problémovými úkoly, úlohami z praxe, zařazena byla také práce ve dvojicích, soutěž i hra. Ve všech vyučovacích lekcích byli žáci vedeni k rozvoji logického myšlení, měli vytvořen prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Jednotlivé činnosti na sebe plynule navazovaly, důraz byl kladen na zásadu soustavnosti. Vyučovací čas byl efektivně využíván, byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků. Vyučující řídily výuku racionálně, vydávaly jednoznačné a srozumitelné pokyny. Učivo bylo interpretováno věcně správně, výklad byl vždy důkladný, bezchybný. V některých hodinách chyběla relaxační část, v naprosté většině pak zopakování a závěrečné shrnutí učiva.

Vstupní motivace byla zařazena výjimečně, většinou byla využívána motivace průběžná, učitelky žáky povzbuzovaly, chválily, navozovaly jejich životní zkušenosti. Opakování vycházelo z probraného učiva, příklady byly zaměřeny na jeho aplikaci. Při řešení úkolů vyučující žákům individuálně pomáhaly. V hodinách bylo ověřováno pochopení učiva. Učitelky vyhodnocovaly výsledky učení, poskytovaly zpětnou vazbu, zjišťovaly úspěšnost žáků. Hodnocení mělo převážně pozitivní charakter, hodnocení výkonu zkoušených bylo objektivní, zdůvodněné. V některých hodinách byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, vyučující respektovaly individuální dispozice žáků. V závěru většiny hodin chybělo celkové zhodnocení žákovských výkonů.

Vzájemná komunikace učitelek se žáky byla založena na jejich přirozené autoritě a na respektování předem dohodnutých pravidel. Vyučující při hodinách vytvářely prostor pro otázku, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor, byli vedeni ke správnému matematickému vyjadřování. Komunikace byla intenzivní, ve třídách panovala atmosféra spolupráce a tolerance. Žáci byli většinou aktivní, s učitelkami dobře spolupracovali. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla klidná, vstřícná. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytly.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je průběh vzdělávání v matematice hodnocen jako velmi dobrý.

Fyzika

Ve všech třídách je předmět vyučován dvě hodiny týdně. Probírané učivo v hospitovaných hodinách odpovídalo učebním osnovám vzdělávacího programu Základní škola. Učitelé postupují podle jednotně vypracovaných tematických plánů, které z důvodu přechodu na novou řadu učebnic postupně po ročnících tematicky a časově upravují. Proto se některé učivo v letošním školním roce učí v 8. i 9. ročníku, k obsahové duplicitě učiva však nedochází. Pro 6. až 8. ročník mají vyučující naplánované také laboratorní práce. Výukové cíle byly ve většině hodin stanoveny v souladu s možnostmi tříd. Příprava pedagogů byla kvalitní.

Všichni tři učitelé fyziky splňují předpoklady odborné i pedagogické způsobilosti k výuce fyziky na daném stupni školy a mají letité zkušenosti, což má kladný vliv na kvalitu předávaných vědomostí. Kromě jedné hodiny proběhla sledovaná výuka ve společné učebně chemie a fyziky. Tato učebna je velká, světlá, vybavená různorodým, opotřebovaným nábytkem a zařízeními. Chybí rozvod elektřiny do stolků. Vzhledem k její vytíženosti je fyzika v rozvrhu zařazená i do odpoledních hodin. V těchto hodinách se pak projevuje menší schopnost žáků soustředit se. Kabinet fyziky je vybaven standardními pomůckami, jeho správce se občas potýká s nedostatkem některých z nich (např. vah) pro potřeby frontálních pokusů nebo laboratorních prací. Žáci v hodinách pracovali se sbírkou úloh a matematicko-fyzikálními tabulkami.

Po stránce organizace, forem a metod výuky se snažili všichni učitelé provázat výuku s praktickými zkušenostmi žáků a kladli důraz na logické uspořádání poznatků. Hodiny často obohacovali prvky problémového vyučování. Pro odvozování vzorců vyučující využívali memotechnické pomůcky a pro kontrolu jejich správnosti dosazení jednotek. Při klasickém zkoušení žáků u tabule se učitelé většinou snažili zadávat žákům samostatnou práci. Tím zefektivnili využití vyučovacího času. Některé hodiny se vyznačovaly klidnou, pracovní atmosférou, do výuky byli zapojeni všichni žáci. V písemném testu museli prokázat i praktické dovednosti (změřit několikrát délku papíru a z naměřených hodnot vypočítat aritmetický průměr). Všechny otázky pak byly se žáky podrobně rozebrány. Učitelka žáky vedla k sebehodnocení a sebereflexi. Zajímavé bylo i zadání domácího úkolu, který žáci zpracovávali ve stálých skupinách. Část hodin (zvláště ve vyšších ročnících) vyučující vedli značně autoritativně, v klasickém duchu výuky. Nevyužívali činnostního pojetí vyučování, převládaly frontální formy práce, do kterých se učitelům část žáků i přes důrazné výzvy ke spolupráci nepodařilo zapojit.

Vyučující zdůrazňovali mezipředmětové vztahy - nejčastěji s matematikou, méně již s chemií. Strohý průběh výuky se někdy snažili oživit vlastními komentáři. V hodinách většinou věnovali dostatek času analýze chyb a upevnění správných postupů řešení. Při hodnocení a klasifikaci žáků byli objektivní a svoje rozhodnutí zdůvodňovali. Počet známek v záznamových arších odpovídal danému předmětu i termínu hospitací. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva a ještě častěji celkové zhodnocení práce a pochvala pro žáky, kteří se do jejich průběhu výrazněji zapojili.

Při výuce se neobjevilo nežádoucí chování žáků. Ti většinou plnili dohodnutá pravidla. Vyučující připouštěli různost názorů a podnětné žakovské odpovědi rozvíjeli. V části hodin probíhala komunikace převážně jednostranně od učitelů k žákům. Pozitivní vztah žáků k předmětu, výuce i vyučujícím byl zřejmý spíše v nižších ročnících.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako velmi dobré. Podmínky výuky jsou průměrné.

Celkově je průběh vzdělávání ve fyzice hodnocen jako velmi dobrý.

Chemie a přírodopis

Časová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Obsah učiva odpovídá na základě hospitací, kontroly tematických plánů a zápisů v třídních knihách učebním osnovám. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna koordinační činností předmětové komise. V tematických plánech jsou zahrnuty i laboratorní práce a prověřování učiva testy. Příprava všech pedagogů na výuku je pečlivá. Další vzdělávání učitelů je zaměřeno především na oblast ekologie a exkurzí.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro dané předměty, při výuce prokazují hluboké znalosti a vyučovací hodiny vedou s plným nasazením. Jeden z učitelů se věnuje metodickému vedení vyučujících v rámci okresu, vedení mineralogického klubu a publikační činnosti. Další ve škole organizuje ekologické přírodovědné aktivity (Globe). Pro výuku přírodopisu je využívána odborná učebna. Její vybavení je nadstandardní úrovně. K dispozici je počítač, video, zpětný projektor, skříň s diapositivami, které je možné nasvětlit. Snímací kamera umožňuje vyučujícím promítnout pozorovaný objekt na dva monitory. Na stěnách jsou rozmístěny systematické přehledy organismů, živočichů, krytosemenných rostlin a geologických období. Výstavky ze světa rostlin, hmyzu, zkamenělin, vystavené modely a vycpaniny vytvářejí pro žáky velmi podnětné prostředí. Pro výuku chemie je k dispozici učebna chemie a fyziky, která je současně kmenovou třídou. Je vybavena demonstračním laboratorním stolem, dvěma monitory a zpětným projektorem. Chybí základní vybavení - rozvod plynu, vody, digestoř atd. V kabinetech je k dispozici dostatek audiovizuální techniky, pomůcek a literatury. Žáci, kteří si chtějí prohloubit přírodovědné vědomosti, mají možnost navštěvovat volitelný předmět ekologie. Jeho výuka probíhá v učebně, kde jsou chováni laboratorní živočichové a kde je dostatek prostoru pro praktické práce. S výjimkou jedné hodiny, kde potřebné pomůcky chyběly, jsou video, zpětný projektor, snímací kamera, minerály a horniny využívány v hojné míře během výkladu i zkoušení. Relaxační prvky byly do výuky zařazovány minimálně, což se často projevovalo únavou žáků. V učebnách bylo chladno.

Z hlediska organizace měla většina vyučovacích hodin podobnou strukturu. Polovina i více času v nich bylo věnováno prověřování žákovských znalostí z minulých hodin. Následovalo vysvětlení učiva s minimální spoluúčastí žáků a zápis do žákovských poznámkových sešitů. Výklad všech vyučujících byl věcně správný, zajímavý, srozumitelný i přiměřený věku žáků. Při výuce využívali učebnice, pomůcky, video i další zdroje informací. Mezi fakty vyvozovali souvislosti, využívali mezipředmětové vztahy. Závěrečné části hodin často provázely časová tíseň a stres, aby žáci stihli zápis do poznámkových sešitů. Časový prostor pro zjištění, zda-li žáci novému učivu rozumí, případně pro jeho dostatečné procvičení a naučení ve škole, byl malý.

Vstupní motivace spočívala většinou v nastínění plánu hodiny. Dále byly jako motivační faktory využívány filmy, obsahová zajímavost učiva, návaznost na to, co znají žáci z praxe i z ostatních vyučovacích předmětů. V mnoha vyučovacích hodinách byla motivace nevýrazná. Žáci jsou hodnoceni především za pamětní zvládnutí učiva. Používány jsou testy, zkoušení u tabule, společné opakování. Ve dvou hodinách bylo pro opakování využito hravých forem skupinové práce. Při hodnocení zkoušených žáků učitelé provedli analýzu jejich odpovědí, byly vyzdvíženy přednosti i taktně poukázáno na nedostatky. Obdobně korektně a spravedlivě vyučující postupovala při hodnocení skupinové práce. Velmi často byla v průběhu hodin využívána pochvala a uznání. Závěrečné hodnocení hodin bylo provedeno spíše výjimečně, a to velmi krátce na konci hodin nebo po zvonění.

Verbální i neverbální projev pedagogů je kultivovaný. V ojedinělých případech měli vyučující problémy se správnou formulací otázek (nebylo jasné, na co mají žáci odpovídat). V několika hodinách byly zařazeny žákovské referáty a vzájemná komunikace žáků při práci

ve skupinách. Vzhledem k výše uvedené časové struktuře a organizaci hodin zbývalo na rozvíjení komunikativních dovedností žáků málo času. V hodinách nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Materiální podmínky pro výuku přírodopisu jsou vynikající, pro výuku chemie průměrné. Psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné. Organizace výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou průměrné.

Celkově je výuka chemie a přírodopisu hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Dvouhodinová týdenní dotace výuky zeměpisu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola a souhlasilo s vypracovanými tematickými plány. Stanovené výukové cíle korespondovaly s aktuálním složením třídy. Příprava pedagogů na výuku byla svědomitá, promyšlená.

Ze čtyř vyučujících dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku zeměpisu, další dva jsou způsobilí pedagogicky. Předmět se vyučuje v kmenových třídách, někdy v odborné učebně přírodopisu či jiné místnosti vybavené televizorem a videem. V přírodopisné pracovně byla v jedné hodině využita i snímací kamera, z didaktické techniky byl v činnosti ještě zpětný projektor. Při výuce učitelé používali kromě map a globusu také encyklopedie, obrazový materiál, videonahrávku a některé další pomůcky – např. brambor ke znázornění vrstevnic. Všichni žáci pracovali s novými učebnicemi. Výpočetní techniku vyučující do vyučovacího procesu nezapojili.

Vyučovací hodiny měly tradiční stavbu. Většinou je zahajovalo opakování a procvičení učiva. Následoval důkladný výklad pedagogů, novou látku vyvozovali ve spolupráci se žáky, na základě jejich životních zkušeností. Žáci byli vedeni k pochopení vztahů a souvislostí, podstatnou část hodin tvořila jejich práce s mapou. Výukou zajímavě prolínaly mezipředmětové vztahy. Doplnkově byla v některých hodinách zařazena činnost s učebnicí. Organizační pokyny pedagogů byly jasné a srozumitelné. Učivo bylo interpretováno bezchybně. V závěru hodin často scházelo shrnutí probrané látky.

Žáci byli motivováni pochvalou, povzbuzením a oceněním snahy. Zkoušení navazovalo na probrané učivo. Otázky se zaměřovaly na jeho pamětní zvládnutí a na pochopení vzájemných souvislostí. V závěru vyučovacích lekcí málokdy zaznělo zhodnocení výkonu žáků.

V hospitovaných hodinách byly respektovány osobnosti žáků, byl vytvářen prostor pro vyjádření jejich názoru. Učitelé pozitivně ovlivňovali atmosféru výuky, jejich verbální a neverbální komunikace byla kultivovaná. Projevy rušivého chování žáků se neobjevily.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je průběh vzdělávání v zeměpise hodnocen jako velmi dobrý.

Rodinná výchova, občanská výchova

Plánování výuky respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu školy. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou dodržovány. Vyučující mají zpracované tematické plány. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Všechny vyučovací hodiny byly pečlivě připravené. Příprava učitelů na výuku vychází i z vlastního studia odborné literatury a materiálů.

Většinu hodin občanské i rodinné výchovy vyučují učitelky splňující požadavky odborné

a pedagogické způsobilosti. Část hodin je vedena vyučujícími s pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v kmenových třídách, jejich prostředí není pro výuku výše uvedených předmětů podnětné. Ze zařízení učebny pro rodinnou výchovu je z důvodu nedostatku místa zřízena kmenová třída. V učebnách bylo v době inspekce velmi chladno. Vyučující mají každá po jedné učebnici, žáci nemají žádné.

Z hlediska organizace je využívána práce ve skupinách, navozována problémová výuka i zábavné činnosti. Toto pojetí odpovídá věku žáků a umožňuje každému z nich uplatnění. V hodinách byl vyhrazen čas pro dotazy i rozhovory. Organizační pokyny vyučujících jsou jednoznačné, vždy je upřesněn rozsah a náplň požadovaných činností. Obsah učiva v jedné hodině kolidoval s psychickou nevyzrálostí několika žáků a tato skutečnost nepříznivě ovlivňovala průběh části hodiny.

Motivující faktory byly - využitelnost učiva v každodenní praxi, uplatňování regionálních prvků ve výuce, aktualizace učiva i využívání mezipředmětových vztahů. Žáci byli cíleně vedeni k rozvíjení schopnosti sebehodnocení i dovednosti hodnotit své spolužáky. Každé hodnocení vyučujícími bylo motivující a přínosné. Žáci byli upozorněni na případné nedostatky i na to, jak je mohou odstranit, byli pochváleni za to, co se jim podařilo. Celkové hodnocení žákovských výkonů bylo kladné.

Ve všech hodinách byl vytvořen větší, či menší prostor pro diskusi, při které byly respektovány názory žáků. Jedna z vyučujících dokáže výborně vést řízené rozhovory se žáky a formovat jejich mínění. V jedné hodině snahu o vzájemnou komunikaci rušili žáci, kteří ještě nedospěli pro zvolené téma. Tyto projevy byly řešeny velmi trpělivě a klidným způsobem. Chování žáků v ostatních hodinách bylo ukázněné.

Plánování a příprava výuky, organizace výuky, metody a formy práce, motivace a hodnocení žáků, komunikace a interakce jsou hodnoceny jako velmi dobré. Podmínky pro výuku jsou pouze vyhovující.

Výuka občanské a rodinné výchovy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7., 8. a 9. ročníku, vyučovány jsou vždy dvě hodiny jednou za čtrnáct dní. Přehledné a po jednotlivých lekcích konkrétně zpracované tematické plány vycházejí z požadavků osnov vzdělávacího programu Základní škola a jsou zaměřeny především na praktickou práci s počítačem. Informatiku učí čtyři pedagogičtí pracovníci bez odborné způsobilosti pro předmět, tato skutečnost ale nemá negativní vliv na průběh a organizaci výuky. Učivo odpovídalo stanoveným cílům a věku žáků, všechny sledované hodiny byly vyučujícími promyšlené, kvalitně připravené.

Předmět se vyučuje v moderně vybavené počítačové učebně, ve které je do sítě zapojeno 16 počítačů, ke všem jsou připojeny čtrnáctipalcové barevné monitory a součástí vybavení učebny je i inkoustová tiskárna, dva televizory (slouží jako záložní monitory pro názornou výuku) a datový projektor ASK IMPRESSION 88. Jeho projekce obrazu aktuálního stavu monitoru řídicího počítače na velké promítací plátno podporuje kvalitu výuku.

Softwarové vybavení a připojení školy k internetu umožňuje seznamovat a učit žáky práci s počítačem na vysoké úrovni. Do výuky je zařazena práce s M 602, tiskovým editorem WordPad jako součástí Windows 95. Žáci se učí pracovat i ve Windows 2000, pracují s textovým editorem Word 2000 a tabulkovým procesorem Excel 2000. V průběhu výuky používají žáci učební texty připravené učiteli a základní poznámky v sešitech. Ve všech hospitovaných hodinách byla preferována praktická činnost nad teoretickou výukou, žáci prokazovali velmi dobré znalosti a dovednosti při práci s počítačem. V 7. ročníku byl využit výukový program „Lektor“ (základní praktické seznámení s počítačem). Souběžně s novým

výkladem učiva si vyučující ověřovali individuální práci všech žáků. Vyučovací hodiny informatiky byly vysoce efektivní a zajímavé. Všichni žáci respektovali srozumitelné a přesné pokyny vyučujících.

Při výuce byly žáci motivováni vlastní prací s počítačem, pozitivní hodnocení podporovalo jejich zájem o předmět. Verbální a neverbální komunikace vyučujících se žáky byla kultivovaná.

Plánování a příprava, podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků, komunikace a interakce jsou hodnoceny jako vynikající. Organizace výuky, metody a formy práce jako velmi dobré.

Výuka informatiky je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Ve všech sledovaných hodinách byly učební plán i učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola plněny. Tematické plány jsou zpracovány a slouží svému účelu, příprava pedagogů na výuku byla kvalitní a pečlivá. Většina vyučujících splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku jednotlivých předmětů. V některých učebnách nebyla při vyučování vytvořena tepelná pohoda. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni. V hodinách byly převážně využívány klasické vyučovací metody a formy práce zaměřené na činnost jednotlivců. Skupinová práce byla zařazena výjimečně. Nedostatkem bylo minimální začleňování relaxace a závěrečného shrnutí učiva. Motivace byla četnější a pestřejší na 1. stupni, na 2. stupni vyučující využívali většinou motivaci pochvalou a povzbuzením. Klasifikace žáků byla objektivní, spravedlivá. Celkové zhodnocení žákovských výkonů v závěru hodin chybělo. Komunikace při výuce byla založena na přirozené autoritě pedagogů a na oboustranném respektování předem známých pravidel. Celkově v hospitovaných hodinách na 1. stupni a v hodinách českého jazyka, německého jazyka, matematiky, fyziky, přírodopisu, chemie, zeměpisu, rodinné a občanské výchovy, tělesné výchovy a informatiky na 2. stupni měla převahu pozitiva, průběh vzdělávání je hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina má pět oddělení, do nichž jsou přihlášení žáci 1. – 3. ročníku. Z kapacitních důvodů není uspokojen zájem žáků z vyšších tříd. Ke dni inspekce byli podle přehledu výchovně vzdělávací práce a zápisních lístků k pravidelné docházce přihlášení celkem 124 žáci.

Provoz družiny je ranní v době od 6:10 do 7:45 hodin a odpolední od 11:40 do 16:00 hodin. Ranní družinu mohou navštěvovat i ostatní žáci školy, včetně dojíždějících z druhého stupně. Po 13:30 hodin fungují pouze čtyři oddělení, neboť mnoho žáků odchází po 13. hodině domů či do zájmových kroužků. Prázdninová činnost družiny není rodiči požadována. Zájmové kroužky při školní družině nejsou nabízeny, neboť většina žáků využívá pestré nabídky Domu dětí a mládeže ve městě.

Od žáků vychovatelky vybírají formou příjmových lístků jedenkrát za půl roku poplatek ve výši 200 Kč za žáka. Tyto finanční prostředky jsou odevzdávány hospodářce školy a uloženy na běžný účet. Vychovatelky z těchto peněz nakupují učební potřeby, materiál a hračky.

Všechny vychovatelky jsou pro svou práci pedagogicky a odborně způsobilé. Dvě

vychovatelky pracují na plný úvazek a tři na částečný. Všechna oddělení školní družiny mají k dispozici samostatnou místnost. Čtyři jsou umístěny v budově prvního stupně a jedno sídlí v suterénu hlavní budovy. Převážná část těchto učeben je prostorově malá, proto žáci využívají i přilehlé chodby. Místnosti jsou zařízeny většinou starším nábytkem, na vybavení hračkami, stavebnicemi a hrami je patrný nízký finanční přírůstek z rozpočtu školy na inovaci. Dětské časopisy školní družina neodebírání. K pohybovým činnostem je využívána tělocvična školy a školní hřiště. V době inspekce bylo v některých třídách dosti chladno. Zvláště v místnosti družiny umístěné v nejvyšším podlaží byla citelná zima. Pitný režim není zaveden. Žáci si musí nosit vlastní pití z domova. Polední stravování je zajištěno kvalitně ve školní jídelně.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny vychází z místních podmínek a navazuje na chod základní školy. Rozsah provozu je přizpůsoben požadavkům rodičů a rozvrhu hodin žáků. Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými předpisy, na předepsaných tiskopisech. Dokumentace je vyplňována systematicky a pečlivě. Docházkový sešit slouží k denní evidenci žáků přítomných při ranní družině, v přehledu výchovně vzdělávací činnosti je zapisována týdenní činnost. Vychovatelky mají zpracovaný „Systém výchovně vzdělávací práce školní družiny pro školní rok 2001 - 2002“, v němž je charakterizována hlavní náplň činnosti družiny. Pro všechna oddělení společný „Tematický plán“ vytváří nabídku činností podle ročních období. V „Časové skladbě dne“ je upřesněna týdenní skladba zaměstnání.

Kontakt s vedením školy a přenos informací zajišťuje vedoucí vychovatelka, která se pravidelně zúčastňuje pedagogických rad školy. Kontrolní činnost probíhá převážně neformálně, pravidelné hospitace vedení školy neprovádí.

Činnost jednotlivých oddělení školní družiny je plánovaná, vychází z výše uvedených dokumentů. Týdenní skladba zaměstnání obsahuje činnosti odpočinkové, rekreační, sportovně-pohybové, esteticko-výchovné, pracovní-technické a přírodovědné. Nabídka aktivit je přizpůsobována ročnímu období, počasí a zájmu žáků. Podle zápisů v přehledech výchovně vzdělávací práce je činnost družiny pestrá a pro žáky přitažlivá. Podle možností je zařazován každodenní pobyt žáků venku – nejčastěji tematicky zaměřené vycházky do přírody, pohybové a sportovní hry na školním hřišti. Ve třídě mají žáci možnost hrát stolní společenské hry, hry postřehové, pexeso. Často malují, čtou, poslouchají pohádky. Podle ročních období vyrábějí drobné výrobky z přírodnin a dárky k různým příležitostem. Při všech činnostech vychovatelky usilují o vytváření základních hygienických návyků, mnohé aktivity jsou využity výchovně. Každý měsíc všechna oddělení uspořádají společnou akci - například štafetový běh, sportovní odpoledne, taneční soutěž, karneval, pálení čarodějnic a další. Při ranní družině žáci vyvíjejí převážně vlastní zájmovou činnost, často využívají tělocvičnu a přilehlou chodbu k pohybovým hrám.

Podmínky školní družiny jsou průměrné, její činnost je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy má na základě analýzy stávajícího stavu a podmínek školy zpracovanou „Koncepci rozvoje školy“ do roku 2003. Dlouhodobé záměry se dotýkají čtyř oblastí: výchovně-vzdělávací, ekonomické, technické a personální. Prioritami ve sféře výchovy a vzdělávání jsou – zabezpečení výuky podle vzdělávacího programu Základní škola, dodržování vyváženosti poznávacích a hodnotových vzdělávacích cílů, zajišťování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, uživatelské využití počítačů v práci všech učitelů,

aktivní využití internetu. V oblasti ekonomické a technické klade vedení důraz na generální opravu elektroinstalace ve všech budovách, na dokončení počítačové sítě, víceúčelového hřiště a atletických sektorů a v neposlední řadě na doplňování učebních pomůcek a učebnic. Z hlediska personálního je důležitá příprava a výběr pracovníků, jejich rozvoj a hodnocení i zaměstnanecké vztahy. Vytyčené úkoly jsou reálné, kvalifikované, jejich plnění je průběžně kontrolováno. Další aktivity jsou zahrnuty do ročního plánu práce. Při jeho přípravě spolupracovali s vedením školy i ostatní pedagogičtí pracovníci, byly využívány jejich podněty a připomínky. Plán vychází z již osvědčených akcí a jako celek je zpracován v softwarové podobě. Tištěné jsou jednotlivé týdenní plány, které jsou vyvěšovány ve sborovnách a obsahují přesné organizační pokyny pro nadcházející dny.

Škola si pro výuku zvolila vzdělávací program Základní škola, č.j. 16847/96-2. Schválený učební plán je rozpracován dle podmínek školy a je plněn z hlediska celkového týdenního počtu hodin v každém ročníku i v celkových minimálních časových dotacích pro výuku jednotlivých předmětů. Volitelné předměty jsou vyučovány od 7. ročníku, vždy dvě hodiny týdně. Jejich nabídka je poměrně malá, tvoří ji: informatika, rýsování a praktika z českého jazyka. Nepovinným předmětem pro žáky 1. stupně jsou sportovní aktivity, pro žáky 2. stupně ekologie, sportovní hry a nepovinný anglický jazyk.

Ve škole je celkem integrováno osm zdravotně postižených žáků, z toho pět na 1. stupni. Úroveň péče o ně je různá. Individuální vzdělávací plány měli vyučující v době inspekce vypracovány pouze pro žáky 2. stupně. Při výuce byla zvláštní péče věnována jen tělesně postiženému žákovi. Na žáky se specifickými poruchami učení byly při vyučování kladeny stejné nároky jako na ostatní. Žádný z učitelů, včetně výchovné poradkyně, neabsolvoval v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků kurs pro nápravce zmíněných poruch. Reedukační péče není žákům poskytována.

Oblast plánování je hodnocena jako průměrná.

Organizování

Kompetence jednotlivých pracovníků školy jsou jasně vymezeny v písemně vypracovaných náplních práce. Ředitel v nich delegoval některé pravomoci na jiné osoby, pověřenými pracovníky jsou pedagogická a ekonomická zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně, správce budov a vedoucí školní jídelny. Poradními orgány ředitele jsou mimo pedagogické rady také předmětové komise a metodické sdružení vyučujících 1. stupně, jejichž schůzek se vedení většinou účastní. Tato organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Organizace vyučování je v souladu s platnými předpisy. Povinná dokumentace školy je vedena v daném rozsahu a stanovenou formou. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že ve 4. a 5. ročníku není od začátku školního roku 2001/2002 do termínu inspekce doložena výuka psaní jako součásti českého jazyka. Při prohlídce třídních výkazů a katalogových listů bylo shledáno, že šest žáků 1. stupně opakovalo ročník bez nedostatečného prospěchu v některém z předmětů, tedy s celkovým hodnocením „prospěl“. Vnitřní řád školy je velice striktní, zahrnuje většinou zákazy, příkazy a povinnosti, práva žáků v něm nejsou začleněna. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 poskytuje základní informace o škole, podrobně popisuje mimoškolní – sportovní a kulturní – aktivity a úspěchy v soutěžích. Její součástí jsou i podrobné tabulky o výsledcích vzdělávání. Ochrana osobních údajů není dostatečně zajištěna, ve Výroční zprávě o činnosti ve školním roce 2000/2001 jsou uvedena jména a diagnózy integrovaných zdravotně postižených žáků.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, adresná a včasná. Při své práci využívá podněty ostatních pracovníků školy, rodičů i orgánů státní správy a samosprávy. Informace získávají učitelé při pedagogických radách, provozních poradách, z nástěnek ve sborovnách

a při každodenních osobních setkáních. Žákům jsou sdělení předávána třídními učiteli a prostřednictvím nástěnek. Rodiče jsou informováni o aktuálním prospěchu a chování svých dětí pomocí žákovských knížek, důvěrníčků, osobně při třídních schůzkách a informačních odpoledních, která se konají celkem pětkrát ročně, a při individuálních návštěvách školy.

Škola se prezentuje na veřejnosti různými akcemi pro rodiče i ostatní občany, především se jedná o kulturní vystoupení - besídky, karneval, flétnové koncerty, ale i o sportovní utkání – soutěž ve sportovní gymnastice apod. Žáci pořádají též Den Země, který představuje jejich ekologické aktivity. O činnosti školy informuje i prezentační videokazeta, články v Českotřebovském zpravodaji, v Orlických novinách a šoty v kabelové televizi.

Na základě výše zmíněných závažných nedostatků je oblast organizování hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy těsně navazuje na oblasti plánování a kontroly. Podmínky pro tvořivost a iniciativu pracovníků jsou vytvořeny, většinou jsou využívány jedinečné schopnosti učitelů pro výuku jednotlivých oborů a pro mimoškolní aktivity. Nabídky na další vzdělávání nejsou učitelům předkládány jako celek, ale konkrétní akce jsou rovnou nabízeny určitým osobám. V loňském roce vyučující absolvovali celkem 31 vzdělávací akcí. Pomoc začínajícím pedagogům zajišťují uvádějící učitelé.

Systém kritérií pro přidělování osobního příplatku je pečlivě vypracován, vznikl po projednání s pedagogickým sborem a po konzultacích s odborovými orgány. Výše příplatku se odvíjí od základu stanoveného podle objemu celkové sumy určené pro nadtarifní složky platu. K němu jsou připočítávány částky oceňující jednotlivé oblasti: úroveň výuky, pedagogický takt, aktivitu v předmetových komisích, opravy sešitů, třídnictví v 1., 6., 9. třídě, výuku integrovaných žáků, uvádění nových učitelů, publikační a veřejnou činnost. Úpravy osobního příplatku jsou prováděny dvakrát ročně plošně a v případě neplnění úkolů okamžitě. S každou změnou této finanční částky jsou pracovníci písemně seznámeni. Odměny jsou většinou vypláceny za splnění mimořádných úkolů. Funkční je i metoda morálního ocenění, kterou je pochvala a poděkování na pedagogické radě.

Činnost školy je průběžně hodnocena na poradách, v písemné podobě je sebehodnocením školy Výroční zpráva.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly školy je funkční. Vedení se zaměřuje hlavně na sledování kvality práce pedagogů, opomíjen není ani dohled nad provozními zaměstnanci ve škole i ve školní jídelně. Do kontrolní činnosti jsou kromě ředitele zapojeny i jeho zástupkyně. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je založena na hospitační činnosti, prohlídkách žákovských prací, kontrole pedagogické dokumentace, dozorů, včasných nástupů do hodin apod. Vedoucí pracovníci mají vypracovaný přehled hospitací, v loňském školním roce navštívili celkem 34 vyučovací hodiny. Z hospitací jsou vedeny přehledné záznamy zachycující podmínky výuky, rysy osobnosti učitele, organizaci hodiny a její hodnocení. S vyučujícími jsou výsledky kontrol projednávány na pohospitačních rozborech. S obecnými závěry, pozitivními jevy a častějšími nedostatky jsou učitelé seznamováni na společných poradách. Nad hospodařením školy je kromě vnitřního dohledu prováděna i kontrola zevnějšku – Městským úřadem v České Třebové a referátem školství Okresního úřadu v Ústí nad Orlicí. Pravidelně jsou prováděny revize tělocvičného náradí, hasicích přístrojů, elektrospotřebičů i kontroly Okresní hygienickou stanicí v Ústí nad Orlicí.

Ke sledování úrovně učení žáků slouží vedení školy testy z českého jazyka, matematiky a dalších předmětů, které jsou zadávané v 6. – 9. ročníku, dále výsledky přijímacího řízení na osmiletá gymnázia a střední školy a umístění žáků v různých soutěžích.

Rozsah a efektivita kontrolního systému jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé plány školy jsou vypracovány v reálné rovině. Učební plán je plněn ve všech aspektech, nabídka volitelných předmětů je poměrně malá. Péče o integrované žáky se specifickými poruchami učení není dostatečná. Kontrolou povinné dokumentace školy byla zjištěna některá pochybení. Ředitel má velmi precizně vypracovaný systém rozdělování finančních prostředků na osobní příplatky. Kontrolní mechanismy postihují školu v celé její šíři.

Na základě úrovně jednotlivých sledovaných jevů jsou celkově podmínky vzdělávání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Ze státního rozpočtu byly škole v roce 2000 školským úřadem přiděleny prostředky na mzdy, odvody, ostatní neinvestiční výdaje a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Byl stanoven limit počtu pracovníků, prostředků na platy a OPPP (ostatní platby za provedenou práci). Podle předložených dokladů, mzdových rekapitulací a mzdových výkazů za rok 2000 nebyl limit počtu pracovníků, prostředků na platy a OPPP překročen.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Personální dokumentace je vedena dle jednotlivých zaměstnanců a obsahuje dokumenty potřebné pro zařazení do platové třídy a platového stupně (doklady pro zápočet praxe, doklady o vzdělání, pracovní smlouvy, platové výměry).

Při kontrole dodržování příslušných ustanovení nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, byla pozornost zaměřena na správné zařazení namátkově vybraných zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů. V této kontrolované oblasti nebylo zjištěno porušení platných právních předpisů.

V čerpání nenárokových složek platu byl dodržen princip rozdělení mezi osobní příplatky a odměny. Příplatky za vedení byly vypláceny dle vnitřní organizační struktury a v souladu s výše zmíněným nařízením vlády. Osobní příplatky a odměny byly vypláceny v souladu s vypracovanými a předloženými kritérii. O jejich přiznání a výši rozhodoval ředitel školy.

Dohody o provedení práce za rok 2000 byly uzavřeny na mimořádné pracovní činnosti v souladu se Zákoníkem práce.

Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 byl za rok 2000 vypracován a údaje v něm uvedené souhlasí s účetní evidencí.

Ke kontrole tvorby a čerpání FKSP za rok 2000 byly předloženy všechny doklady týkající se této oblasti včetně Kolektivní smlouvy pro rok 2000 a jejích příloh. Kontrolou tvorby a čerpání finančních prostředků fondu nebylo zjištěno porušení platných právních norem a předpisů.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu školským úřadem byly čerpány na nákup učebnic, učebních pomůcek, na výuku plavání a náhrady cestovních výdajů. Byly využity k účelům, ke kterým byly určeny.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Na rok 2000 byly škole přiděleny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Nevyčerpaná částka (1,6 % z přidělených finančních prostředků) byla vrácena školskému úřadu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2000 je součástí Výroční zprávy o činnosti školy ve školním roce 2000/2001. Tvoří ji v souladu s platnou právní normou tabulky, které shrnují celkové příjmy a výdaje školy v daném kalendářním roce.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělované ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a v souladu s účelem, za jakým byly poskytnuty.

HODNOCENÍ PODMÍNEK A ORGANIZACE STRAVOVÁNÍ

Školní jídelna kromě obědů pro Základní školu Habrmanova ul. poskytuje na základě hospodářských smluv a dalších dodatků obědy pro jiné školy a školská zařízení v České Třebové - Vyšší dopravní akademii, Základní uměleckou školu, Zvláštní školu, Gymnázium, Dům dětí a mládeže a Městský úřad. Vedlejší činnost v oblasti stravovacích služeb jídelna neprovozuje. Na základě smlouvy o zajištění praktického vyučování je zde prováděn odborný výcvik učňů.

Za chod jídelny odpovídá vedoucí, která je přímo podřízena řediteli školy. Pro školní jídelnu je vypracovaný provozní řád ze dne 1. září 2000, ve kterém jsou uvedeny základní informace pro strážníky. Případné podněty, připomínky a stížnosti k provozu jídelny vyřizuje vedoucí společně s ředitelem školy. Stravu pro žáky a zaměstnance škol připravuje sedm kuchařů (z toho jeden šéfkuchař) a deset provozních pracovníků. Dalšími zaměstnanci jsou skladnice, účetní, hospodářka a uklízečka.

Jídelna nabízí strážníkům (bez objednávky) denně polévku, čtyři druhy teplých jídel, dva dezerty, volný výběr ze salátového bufetu a pečivo. Jídelničky jsou sestaveny tak, aby se stejné jídlo neopakovalo po dobu dvaceti pracovních dnů. Denní výběr je obvykle sestaven ze tří masových jídel a jednoho bezmasého, zeleninového nebo sladkého jídla. Jídelna má zavedený samoobslužný systém. Strážníci si mohou libovolně vybírat menu (nemusí si odebrat polévku) i jednotlivé komponenty a hradí pouze to, co si vyberou. Tácy s použitým nádobím se umísťují do nerezových vozíků na odkládání nádobí, které stojí u dveří do umývárny bílého nádobí.

Stravovací objekt je jednopodlažní. V kuchyňské části je varna vybavená potřebným technologickým zařízením (včetně dvou konvektomatů) a výdejní linka. Umývárny bílého a černého nádobí a přípravná těst jsou stavebně odděleny. Skladovací prostory jsou umístěny v přízemí budovy, kde je i hrubá přípravná zeleniny a masa. Dále zde jsou chladicí boxy, mrazicí zařízení, sklad inventáře, kancelář skladnice a hygienická zařízení pro kuchyňský personál.

Před vstupem do jídelny mají strávníci k dispozici šatnu a hygienická zařízení. U vchodu je vyvěšen jídelní lístek, rozvrh pedagogického dozoru, doba výdeje obědů a úřední hodiny. Ve vzorové vitrině mají strávníci možnost se vizuálně seznámit s podávaným menu. Jídelna se skládá ze dvou místností - jedné pro žáky a druhé pro učitele. Obě místnosti jsou vkusně vyzdobeny květinami, stoly překrývají látkové ubrusy se skleněnými deskami. I když součástí oběda je čaj, mohou si strávníci zakoupit v automatu další nápoje (Fanta, Sprite). Uprostřed jídelny pro žáky jsou umístěny dvě pokladny se snímači. Úhrada stravného probíhá bezhotovostně, zálohovým způsobem. Stravování je možné zahájit po předložení přihlášky ke stravování a zřízení platebního příkazu. Platby v hotovosti nejsou možné. Platba je hrazena prostřednictvím kreditní karty za skutečně odebranou stravu. Evidence strávníků je vedena přehledně v počítači.

Vynášení jídel z jídelny není povoleno. Odnášení obědů v jídlonosiči je dovoleno pouze v případě nemoci strávníka. Během celého výdeje oběda dbá určená pracovnice kuchyně na čistotu stolů. Bezpečnost žáků při stolování zajišťuje pedagogický dozor všech zúčastněných škol dle rozvrhu.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Strava je připravována dle užívaných receptur pokrmů pro školní stravování. Nejsou používány zakázané potraviny. Maso není zmrazováno, je dováženo dodavateli dle potřeby a počtu strávníků. Uchovává se v chladicím boxu, zavěšené na háčích dle hygienických požadavků.

Průměrná spotřeba vybraných druhů potravin na strávníka a den v gramech (tzv. spotřební koš) za období leden až červen 2001 neodpovídá v případě ryb, ovoce a luštěnin dané vyhlášce o školním stravování. Při přípravě jídel kuchařky postupují dle daných technologických postupů. Spotřebované potraviny jsou denně evidovány ve výdejce potravin. Výdejky jsou zpracovány na vlastních tiskopisech, pro každé jídlo zvlášť. Jsou vedeny přehledně, obsahují veškeré požadované náležitosti. Počet strávníků při normování není podložen objednávkou, množství nanormované stravy vychází z odhadu a dlouhodobé praxe vedoucí školní jídelny. Byly porovnány počty nanormovaných jídel s počty zaplacených jídel ve dnech 12., 15., 16., 17., 18. října 2001. Rozdíly byly u polévek ± 30 porcí, u dalších jídel 2 až 3 porce. Maso je normováno pro všechny uvedené kategorie po 80 g na jednoho strávníka. V den kontroly byla provedena degustace jednoho z nabízených jídel - rybí filé zapečené se sýrem, vařené brambory. Oběd byl chutný, nepřesolený, esteticky upravený na talíři. Teplota oběda odpovídala hygienickým požadavkům. Technologický postup byl dodržen.

Finanční normativ na nákup potravin i poplatky jsou v souladu s rozpětím daným vyhláškou MŠMT č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Normovaný náklad na potraviny je porovnáván s cenou skutečně vydaných potravin denně a zároveň od počátku roku. K 31. prosinci 2000 byla zjištěna úspora finančních prostředků strávníků 364,13 Kč.

Hygiena stravovacích služeb

Pracovnice školní jídelny předložily platné zdravotní průkazy. V kuchyni, skladech potravin a dalších přílehlých místnostech bylo uklizeno. Kuchařky měly čistý pracovní oděv. K výdeji

oběda se převlékají. Pracovní a civilní oděv je uložen odděleně. U namátkově kontrolovaných potravin ve skladu byla ve dvou případech zjištěna prošlá záruční lhůta.

Okresní hygienická stanice Ústí na Orlicí provedla ve školní jídelně hygienické šetření dne 4. dubna 2001. Šetření bylo zaměřeno na provoz z hlediska nových prováděcích předpisů.

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Vedoucí školní jídelny se snaží o zatraktivnění školního stravování a o vysokou spokojenost strážníků nabídkou příjemného prostředí, čtyř druhů hlavních jídel, moučníků a salátů. Zavedený bezobjednávkový systém jí přináší značné problémy při normování. Tvorba a složení jídelních lístků neměly v případě některých potravin přímou návaznost na „spotřební koš“. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat i záručním lhůtám potravin.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Dle výkazu o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 bylo zapsáno k 15. říjnu 2001 1635 žáků a 278 dospělých strážníků, z toho 226 pracovníků škol a 52 zaměstnanců městského úřadu a důchodců (bývalých zaměstnanců školy). Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998 je stanovená kapacita školní jídelny 1500 jídel. Počet zapsaných strážníků přesahuje povolenou kapacitu o 413.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy ze dne 27. listopadu 2000
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998
- Koncepce rozvoje školy do r. 2003
- Učební plán školy pro školní rok 2001/2002
- Rozvrhy hodin tříd ve školním roce 2001/2002
- Náplně práce zaměstnanců školy
- Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
- Zápisy z pedagogických rad
- Třídní knihy 1. - 9. ročníku - šk. rok 2001/2002
- Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku
- Záznamy o práci ve volitelných a nepovinných předmětech ve šk. roce 2001/2002
- Protokoly o komisionálních zkouškách ve šk. roce 2000/2001
- Vnitřní řád školy ze dne 1. září 2001
- Kniha úrazů
- Systém kritérií pro přidělování osobních příplatků
- Přehled hospitační činnosti ve šk. roce 2000/2001
- Tematické plány učiva hospitovaných předmětů pro šk. rok 2001/2002
- Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny - šk. rok 2001/2002

- Zápisní lístky žáků do školní družiny – šk. rok 2001/2002
- Docházkový sešit - šk. rok 2001/2002
- Systém výchovně vzdělávací práce školní družiny pro školní rok 2001 - 2002
- Tematický plán práce školní družiny
- Časová skladba dne - šk. rok 2001/2002
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ke 30. září 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 k 31. prosinci 2000
- Upravený rozpočet (dotace ŠÚ) ze dne 15. listopadu 2000
- Personální dokumentace vybraných zaměstnanců
- Dohody o provedení práce - rok 2000
- Výplatní lístky za měsíc září 2000
- Kolektivní smlouva pro rok 2000
- Příloha č. 1 Kolektivní smlouvy pro rok 2000
- Vyúčtování čerpání FKSP - rok 2000
- Bankovní výpisy Komerční banky č. 1 – 63 z účtu FKSP za rok 2000
- Periodické bankovní výpisy Komerční banky č. 1 - 12 z účtu FKSP za rok 2000
- Faktury FKSP - rok 2000
- Faktury za učebnice a učební pomůcky hrazené z dotace ŠÚ - rok 2000
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 k 15. říjnu 2001
- Hospodářské smlouvy mezi Základní školou Česká Třebová, Habrmanova ul. a objednateli
- Smlouvy o zabezpečení odborného výcviku
- Provozní řád školní jídelny ze dne 1. září 2000
- Informace o stravování ve školní jídelně ze dne 3. září 2001
- Jídelní lístky od 1. října do 26. října 2001
- Spotřební koš za období leden až červen 2001
- Výdejka potravin ze dne 12., 15., 16., 17., 18. října 2001
- Kalkulace cen jídel
- Zdravotní průkazy pracovníků kuchyně
- Hospodaření k 31. prosinci 2000
- Uzávěrky od 1. září do 30. září 2001
- Zápis OHS Ústí nad Orlicí ze dne 4. dubna 2001

ZÁVĚR

Mezi pozitiva zjištěná při inspekční činnosti patří velice podnětná, estetická výzdoba společných prostor školy, nadstandardní vybavení odborných učeben přírodopisu a informatiky, pečlivě vypracovaná „Koncepce rozvoje školy“ a kvalitní systém rozdělování finančních prostředků na osobní příplatky.

K negativním zjištěním patří absence závěrečného zopakování učiva a zhodnocení žákovských výkonů v části vyučovacích hodin, malá tepelná pohoda v některých učebnách, nedoložená výuka psaní ve 4. a 5. ročníku, nízká úroveň péče o žáky se specifickými poruchami učení, nedostatečná ochrana osobních dat a opakování ročníku žáky s celkovým hodnocením prospěchu „prospěl“.

Celkově je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné.

Od předešlé orientační inspekce, provedené ve dnech 18., 19. a 21. května 1998 a zapsané v inspekční zprávě se signaturou bj5cr109, čj. 105 183/98-2082, došlo k úpravě areálu školy, včetně zamezení přístupu veřejnosti. Úroveň výuky zůstala nezměněna, na 1. stupni se vyznačuje činnostním pojetím, tvořivostí a maximálním zapojením žáků. Na 2. stupni přetrvávají tradiční frontální metody s malou osobní aktivitou žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová, v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	Mgr. Božena Šifnerová, v. r.
	Mgr. Jana Richterová	Mgr. Jana Richterová, v. r.
	Mgr. Jaroslav Loučka	Mgr. Jaroslav Loučka, v. r.
	Mgr. František Víšek	Mgr. František Víšek, v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Růžena Zářecká Miluše Jasanská Jitka Chalupníková	

V Ústí nad Orlicí dne 30. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince 2001

Razítko

Ředitel školy

PaedDr. Miloslav Zoubele

PaedDr. Miloslav Zoubele, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KrÚ Pardubice, odbor školství	2002-01-04	105 002/02-5126
Městský úřad Česká Třebová	2002-01-11	105 001/02-5126
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.